

Asia: VN/25102/2023

Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle valtion aluehallintouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Kohta 1. Tässä voitte kommentoida Lupa- ja valvontavirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite 1), sen säännökohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta Lupa- ja valvontavirastosta (liite 6) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia Lupa- ja valvontavirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännökohtaisiin perusteluihin. Kommentit Lupa- ja valvontavirastoa koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä. Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 1? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 2.

Ei

Luku 1 Yleiset säännökset (1-3 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Organisaatio (4 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Johtaminen (5-8 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Ohjaus (9-12 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 5 Viraston erinäisiä tehtäviä koskevat säännökset (13-16 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 6 Virkojen täyttäminen ja erityiset kelpoisuusvaatimukset (17-21 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 7 Erinäiset säännökset (22-29 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 8 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (30-36 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta

Kommenttinne asetuksesta

-

Kohta 2. Tässä voitte kommentoida elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaa lakiehdotusta (liite 2) ja sen säännöskohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta (liite 7) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihin Kommentit elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä sekä muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 2? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 3.

Ei

Luku 1 Elinvoimakeskuksia koskevat yleiset säännökset (1-5 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Elinvoimakeskusten ohjaus ja johtaminen (6-12 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Kehittämisen- ja hallintokeskusta koskevat säännökset (13-19 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Elinvoimakeskuksia sekä kehittäminen- ja hallintokeskusta koskevat erinäiset säännökset (20-25 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 5 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (27-30 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

1 § Elinvoimakeskusten nimet, toimialueet ja päätoimipaikat

Kommenttinne tästä pykälästä

-

2 § Elinvoimakeskusten organisaatio

Kommenttinne tästä pykälästä

-

3-13 § Elinvoimakeskusten toimialueet eräissä tehtävissä (keskitetyt tehtävät)

Kommenttinne näistä pykälästä

-

Muut mahdolliset huomiot asetuksesta

Kommenttinne

-

Kohta 3. Tässä voitte kommentoida Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite3) ja sen säännöskohtaisia perusteluja sekä sen yleisperusteluita ja muita lukuja hallituksen esityksessä liittyen Ahvenanmaan valtionvirastoon (liite 4) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotukset Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihinKommentit yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 3? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä B osuuteen.

Ei

Luku 1 Yleiset säännökset (1-4 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Ahvenanmaan valtionviraston ohjaus (5-6 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Johtaminen (7-11 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Erinäiset säännökset (12-14 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

B HALLITUKSEN ESITYSLUONNOSTA KOSKEVAT MUUT MAHDOLLISET HUOMIOT

Onko teillä kommentoitavaa B osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä C osuuteen.

Ei

Muut mahdolliset huomionne hallituksen esitysluonnoksesta.

-

C HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSEN SISÄLTÄMÄT MUUT LAKIEHDOTUKSET, JOILLA TOTEUTETAAN UUDISTUKSEN EDELLYTTÄMÄT TEHTÄVÄSIIRROT LUPA- JA VALVONTAVIRASTOLLE, ELINVOIMAKESKUKSILLE, KEHITTÄMIS- JA HALLINTOKESKUKSELLE SEKÄ MUILLE VIRASTOILLE

Onko teillä kommentoitavaa C osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä D osuuteen.

Ei

Ulkoministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.1

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Oikeusministeriö, 39 lakiehdotusta, luku 7.2

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sisäministeriö, 10 lakiehdotusta, luku 7.3

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Puolustusministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.4

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Valtiovarainministeriö, 18 lakiehdotusta, luku 7.5

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Opetus- ja kulttuuriministeriö, 24 lakiehdotusta, luku 7.6

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Maa- ja metsätalousministeriö, 68 lakiehdotusta, luku 7.7

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Liikenne- ja viestintäministeriö, 14 lakiehdotusta, luku 7.8

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Työ- ja elinkeinoministeriö, 31 lakiehdotusta, luku 7.9

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sosiaali- ja terveysministeriö, 52 lakiehdotusta, luku 7.10

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Ympäristöministeriö, 25 lakiehdotusta, luku 7.11

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

D TIIVISTELMÄ LAUSUNNON PÄÄHUOMIOISTA

Pyydämme esittämään lausunnon päähuomiot tässä tiivistetysti (suositus enintään 4500 merkkiä)

Elintarviketeollisuusliitto (ETL) kiittää mahdollisuudesta lausua valtion aluehallintouudistusta koskevasta lainsäädäntöehdotuksesta. Mielestämme uudistus on kokonaisuudessaan kannatettava ja erittäin tarpeellinen. Tässä lausunnossa esitetyjen ruoka- ja juoma-alan kannalta keskeisten näkökohtien lisäksi ETL tukee kokonaisuudessaan Elinkeinoelämän Keskusliiton (EK) lausunnossa esiin nostettuja näkökohtia.

Elintarvikealan yritysten ja hallitusohjelmaan ruoka-alan kasvutavoitteen näkökulmasta ETL pitää uudistusta erittäin tärkeänä. Yhdenmukaisemmat lupakäytännöt parantavat investointisuunnitelmien kannalta tärkeää toimintaympäristön ennakoitavuutta. Lisäksi asioiden

käsittelyn helpottuminen ja toimijoiden yhdenvertainen kohtelu eri puolilla Suomea on tärkeää. Mielestämme on hyvä, että hallituksen esityksen perusteluissa on tunnustettu, miten käytännön kehitystyö uusissa rakenteissa tulee kuitenkin vaatimaan aikaa. ETL haluaakin huomauttaa, että uudistuksen toteutuksessa erityistä huomiota tulee kiinnittää resurssitehokkuuden ohella käynnissä olevien prosessien sujuvuuden varmistamiseen sekä riittävän paikallistuntemuksen turvaamiseen.

ETL tunnistaa, että tällä hetkellä aluehallintovirastojen tehtävät ovat osittain päällekkäisiä Ruokaviraston vastuualueelle kuuluvien tehtävien kanssa. Tämä ei ole yhteiskunnan ja yritysten näkökulmasta tehokasta resurssien käyttöä. ETL kannattaa esitystä ympäristöterveydenhuollon tehtävien siirtämiseksi aluehallintovirastoista Ruokavirastoon ehdotetulla tavalla valvonnan yhtenäistämiseksi, päällekkäisyyksien ja kustannusten vähentämiseksi sekä hallinnon selkeyttämiseksi. ETL yhtyy esityksessä esitettyihin siirron perusteluihin. On kuitenkin tärkeää, että Ruokavirasto pystyy jatkossa hyödyntämään siirron myötä integroitavaa henkilöstöä joustavasti tarpeen mukaan muihinkin kuin nyt lakimuutoksissa määriteltyihin tehtäviin.

ETL pitää erittäin hyvänä ja tarpeellisena uudistuksena myös ympäristöllisten lupa- ja valvontatehtävien kokoamista yhteen valtakunnalliseen virastoon ratkaisukäytäntöjen ennakoitavuuden edistämisen sekä lainsäädännön yhdenmukaisen soveltamisen näkökulmasta. Uudistuksen toteutuksessa on kuitenkin tärkeää kiinnittää erityistä huomiota riittävään alueellisten erityispiirteiden tunnistamisen edellyttämiin resursseihin sekä käynnissä olevien prosessien sujuvuuden varmistamiseen myös muutosvaiheen aikana.

Uuden Lupa- ja valvontaviraston tehtäviin lukeutuu myös varautumisen alueellisen yhteistyön järjestäminen. Asetusluonnoksen 4 §:n perusteella alueellisen valmiustoimikunnan kokoonpanosta ei mielestämme saa käsitystä, että siinä toteutuisi YTS:n kantava periaate eri tahojen (viranomaisten, elinkeinoelämän ja järjestöjen) varautumisen yhteistyöstä. Edellä mainituista tahoista on selkeästi mainittu vain viranomaisten edustus. ETL katsoo, että alueellisessa varautumisessa tulisi huomioida myös valtakunnallinen varautuminen ja sen yhteensovittaminen alueellisen varautumisen kanssa. Lakiluonnoksessa ehdotetaan alueellisen varautumisen keskittämistä Lupa- ja valvontaviraston vastuulle. Nykyisellään monet näistä tehtävistä koskevat Aluehallintovirastoa ja Elinvoimakeskuksia. Lisäksi kunnilla ja hyvinvointialueilla on oma varautumisvelvollisuutensa. On toivottavaa, että varautumisvelvoitteessa huomioidaan myös kuntien, alueiden inhouse yhtiöiden ja yritysten keskinäinen suhde, jotta esimerkiksi ruokahuollon varautumisessa ulkoistukset ja hajautukset eivät estä varautumisen toteutumista. Lakiluonnoksen varautumiseen liittyvässä osiossa ei näy merkintää valmiuslain velvoitteista (2011/1552). Valmiuslain 32–34 § mainitaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, aluehallintovirastot ja kunnat sekä kansalaisia että teollisuutta koskevassa sääntelyssä. ETL:n mielestä jää epäselväksi, miten nykyisen valmiuslain velvoitteet on huomioitu aluehallintouudistuksessa. Mielestämme on tarpeen selkeyttää, miten Lupa ja valvontavirastoon sekä Elinvoima, kehittämis- ja hallintokeskuksien tehtävät eroavat varautumisen osalta toisistaan ja kenelle on osoitettu valmiuslain (2011/1552) 32–34 §:n mukaiset viranomaistehtävät, jotka nykyisellään koskevat ELY-keskuksia.

ETL pitää tärkeänä, että elinvoimakeskuksista annetussa laissa huomioitaisiin koko ruokaketjun toimintaedellytysten tukeminen alkutuotannosta teolliseen jalostukseen, koska kotimainen alkutuotanto ja teollisuus ovat vahvassa yhteydessä toisiinsa. Elintarvikkeiden jalostus tulisi mainita elinvoimakeskusten tehtävistä säätävässä pykälässä, koska elinvoimakeskuksilla on mahdollisuus edistää myös elintarviketeollisuusyritysten toimintaedellytyksiä toiminta-alueellaan. Tämä tukisi myös hallitusohjelman tavoitteita edistää ruoka-alan kasvua, elintarvikevientiä ja elintarviketeollisuuden TKI-toimintaa.

Lain 2 pykälän 1 momentin toista kohtaa tulisi täsmentää seuraavasti:

2) maa- ja puutarhatalous, maaseudun kehittäminen, kala- ja porotalous, elintarvikkeet ja niiden jalostus, maatalouden tuotantopanosten turvallisuus ja laatu, luonnonmukainen tuotanto, eläinten terveys ja hyvinvointi, kasvinterveys sekä vesitalous;

Levón Satumaija
Elintarviketeollisuusliitto ry